

نمونه سؤالات امتحانی نیمسال اول

دین و زندگی ۳ [رشته ادبیات و علوم انسانی]

کل بخش او بخش آ تا انتهای درس ۷

* طبق بخشنامه آموزش و پرورش، امتحان کتبی درس دین و زندگی از ۱۶ نمره می باشد و ۴ نمره باقی مانده مرتبط به قرائت آیات است. *

۱- با توجه به آیات به سؤالات زیر پاسخ دهید. (۳)

(۱) آیه شریفه ﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ﴾:

(الف) به کدام سنت الهی می پردازد؟

(ب) شرایط بهره مندی از این سنت چیست؟

(۲) بنابر آیه شریفه: ﴿ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَامٍ لِلْعَبِيدِ﴾

(الف) ترجمه آیه را بنویسید.

(ب) این آیه به کدام یک از دلایل و شواهد وجود اختیار در انسان اشاره دارد؟

(۳) هریک از عبارات قرآنی به کدام ابعاد و مراتب توحید یا شرک اشاره دارد؟

(الف) ﴿رَأَيْتَ مَنْ أَخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ﴾

(ب) ﴿قُلْ أَعْبُدُوا اللَّهَ أَعْبَادًا﴾

(د) ﴿كَلَّا نَمَدَّ هُوَ لَاءَ وَ هُوَ لَاءَ مِنْ عِطَاءِ رَبِّكَ﴾

(ج) ﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا﴾

۲- درستی یا نادرستی عبارات را با (ص-غ) مشخص کنید. (۱/۵)

(۱) اینکه سلسله علتها و معلولها تا بی نهایت ادامه یابد و به علتی نخستین ختم نشود، از نظر عقلی محال است.

(۲) درخواستهای ما از اولیاء الهی به واسطه اسباب غیرمادی است و منافاتی با توحید در ولایت ندارد.

(۳) منظور از غفلت از توحید در زندگی انسان عصر جدید، جو حاکم بر اکثریت جوامع و غالب آنان است.

(۴) آن کس که راه توحید را برمی گزیند و در پی آن اندیشه، دل و عمل خویش را برای رضای حضرت دوست قرار می دهد، هیچ خطری او را تهدید نمی کند.

(۵) در علل عرضی اثر عوامل و عناصر مستقیم و با یکدیگر متفاوت است.

(۶) حفظ آبروی بندگان گناهکار و پذیرش عبادت اندک آنان، از جلوه های سبقت رحمت الهی بر غضب است.

۳- عبارتهای زیر با کلمات صحیح تکمیل کنید. (۱/۵)

(۱) این که انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، والا است.

(۲) اعتقاد به این که خداوند در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد، نامیده می شود.

(۳) میان بعد فردی توحید و بعد اجتماعی آن رابطه وجود دارد.

(۴) اگر در انجام کار، معرفت درست و نیت الهی باشد، آن عمل دارای می باشد.

(۵) رسول خدا ﷺ از همان آغاز رسالت خود، از مشرکان می خواست با گفتن جمله دست از شرک و بت پرستی بردارند و به خدای یگانه آورند.

۴- هریک از عبارتهای ستون اول را به عبارت مربوط به آن در ستون دوم وصل نمایید. (یک مورد اضافه است). (۱)

ستون اول	ستون دوم
(۱) ﴿وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾	• (الف) غیر قابل احاطه و نامحدود
(۲) شناخت ذات و چگونگی خدا	• (ب) غیر قابل احاطه و محدود
(۳) برتری مؤمنان بر یکدیگر	• (ج) حقیقت توحید
(۴) دستیابی به حکمت	• (د) میوه های اخلاص
	• (ه) مراتب اخلاص

۵- به سؤالات زیر پاسخ کوتاه بدهید. (۳)

- ۱) ثمره درک نیازمندی به خدای بی نیاز چیست؟
- ۲) دادن اذن ولایت و اجازه تصرف به پیامبر اکرم ﷺ و اولیای الهی علیهم السلام از جانب خدا به چه معناست؟
- ۳) حدیث شریف امام صادق علیه السلام: «مَنْ يَمُوتُ بِالذُّنُوبِ أَكْثَرِ مِمَّنْ يَمُوتُ بِالْأَجَالِ...» به کدام سنت الهی اشاره دارد؟
- ۴) دو مورد از پرتگاه‌های خطرناک سقوط در وادی ضلالت و گمراهی کدامند؟
- ۵) شعر زیر، به چه موضوعی اشاره دارد؟
 بر آستان جانان گر سر توان نهادن
 گلبانگ سربلندی بر آسمان توان زد
- ۶) مفهوم سنت املاء و استدراج را بنویسید.

۶- مفاهیم زیر را تعریف کنید. (۱)

۱) انسان موحد

۲) گناهان کبیره

۷- به سؤالات زیر پاسخ کامل بدهید. (۵)

- ۱) دلیل و ابزار غفلت از خدا و آخرت در عصر کنونی چیست؟
- ۲) نیازمندی جهان در آفرینش به خدا را اثبات نمایید.
- ۳) افزایش معرفت به خدا چگونه موجب تقویت اخلاص می شود؟
- ۴) از منظر پیامبر ﷺ چهار مورد از رفتارهایی که نسبت به گناه از خود گناه بدتر هستند، کدامند؟
- ۵) نگرش صحیح نسبت به مفهوم «قضا و قدر» را از دیدگاه حضرت علی علیه السلام بنویسید.

پریشانه دو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

پاسخ تشریحی

دین و زندگی ۳ [رشته ادبیات و علوم انسانی]

۱- (۳)

(۱)

(الف) سنت امداد خاص الهی (توفیق)

(ب) شامل حال کسانی می شود که با نیت پاک، قدم در راه حق می گذارند و سعادت اخروی و رضایت دارد، پروردگار را هدف خود قرار می دهند.

(۲)

(الف) این عذاب به خاطر کارهایی است که به دست خود پیش فرستادید، و خدا هرگز در حق بندگان ستم نخواهد کرد.

(ب) مسئولیت پذیری

(۳)

(الف) شرک عملی بعد فردی (ب) توحید در ربوبیت (ج) توحید در ولایت (د) توحید در ربوبیت

۲- (۱/۵)

(۱) ص

(۲) غ

(۳) ص

(۴) غ

(۵) ص

(۶) ص

۳- (۱/۵)

(۱) معرفتی عمیق

(۲) توحید در خالقیت

(۳) متقابل

(۴) حسن فاعلی

(۵) ﴿لا اله الا الله﴾- ایمان

۴- (۱)

(۱) ← ج / ۲ ← الف / ۳ ← ه / ۴ ← د

۵- (۳)

(۱) افزایش بندگی

(۲) از آنجا که خداوند، تنها مالک جهان است تنها ولی و سرپرست جهان نیز هست و مخلوقات جز به اجازه او نمی توانند در جهان تصرف کنند. چنین اجازه ای به معنی واگذاری ولایت خداوند به دیگری نیست، بلکه بدین معناست که خداوند آن شخص را در مسیر و مجرای ولایت خود قرار داده است.

(۳) یعنی تأثیر اعمال انسان در سرنوشت او

(۴) توجیه گناه و عادت به آن

(۵) توحید عملی (سبک زندگی توحیدی)

(۶) مهلت ها و نعمت های الهی به گناهکاران، با اختیار و اراده خودشان به صورت بلای الهی جلوه گر شده و باعث می شود که بار گناهان آنان هر روز سنگین و سنگین تر شود و به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک تر می شوند.

۶- (۱)

(۱) هرکسی در زندگی خود از فرمان های خدا اطاعت کند، گام در مسیر توحید عملی گذاشته است. چنین فردی می کوشد تمایلات درونی و تصمیم ها و در انتخاب همسر، شغل، فعالیت های خود را در جهت خواست و رضایت الهی قرار دهد.

(۲) گناهان کبیره گناهی هستند که آثار سوء و زیان بار آنها به مراتب از گناهان صغیره بیشتر است.

۷- (۵)

(۱) بسیاری از انسان‌ها چنان به امور دنیوی سرگرم شده‌اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آنها جایگاهی ندارد. زینت دنیا و لذات و شهوات چنان در دلشان فزونی یافته که جایی برای خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار باقی نگذاشته است. گویی هوی و هوس و آنچه و آن کس که آنان را به هوس‌هایشان می‌رساند، بت و معبودشان شده و آنها را همچون خدا می‌پرستند؛ و از ابزارهای جدید مانند سینما، تلویزیون، ماهواره، اینترنت و سایر رسانه‌ها در این راه بهره می‌گیرند و یکسره از خدا و آخرت غافل شده‌اند.

(۲)

مقدمه اول: اگر به خود نظر کنیم، خود را پدیده‌ای می‌یابیم که وجود و هستی‌مان از خودمان نیست. مقدمه دوم: پدیده‌ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد.

نتیجه: ما و همه پدیده‌های جهان، در پدیدآمدن و هست شدن خود به آفریننده‌ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمه هستی باشد. این وجود برتر و متعالی «خدا» نامیده می‌شود.

(۳) پیوند محکمی میان معرفت به خداوند و ایمان به او وجود دارد. همچنین ارتباط دقیقی میان ایمان به خدا و اخلاص برقرار است. بنابراین، هر قدر که معرفت ما به خداوند بیشتر شود به افزایش درجه اخلاص کمک خواهد کرد

(۴)

(۱) کوچک شمردن گناه

(۲) افتخار کردن به گناه

(۳) شادمانی کردن بر گناه

(۴) اصرار بر گناه

(۵) امیرالمؤمنین علیه السلام با رفتار و سپس گفتار خود، نگرش صحیح خود از قضا و قدر را نشان داد و آموخت که اعتقاد به قضا و قدر، نه تنها مانع تحرک و عمل انسان نیست، بلکه عامل و زمینه‌ساز آن است. در واقع، فرو ریختن دیوار کج یک قضای الهی است، اما این قضا متناسب با ویژگی و تقدیر محکم باشد، خاص آن دیوار، یعنی کجی آن است. اما اگر دیوار، ویژگی دیگری داشته باشد، مثلاً قضای دیگری را به دنبال خواهد آورد و انسانی که این دو تقدیر و این دو قضا را بشناسد، تصمیم می‌گیرد و دست به انتخاب مناسب‌تر می‌زند.

مؤسسه آموزشی فرهنگی